

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Programma Krachtig Bestuur

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

mw M. Tallouch MSc
T 070 426 6447
maryam.tallouch@minbzk.nl

Kenmerk

2011-2000447582

Datum 10 oktober 2011
Betreft Aanbieding Visienota Tweede Kamer

Bijlagen

1

Hierbij bied ik u aan de visienota bestuur en bestuurlijke inrichting: tegenstellingen met elkaar verbinden. Ik kom hiermee tegemoet aan de toezegging van de minister-president tijdens de APB om de visie binnen enkele weken aan de Kamer te zenden en de toezeggingen aan de leden Heijnen (PVDA), Schouw (D66) en Bruins Slot (CDA) van 15 november 2010 (kamerstukken 2010-2011, 32500, VII).

Visienota bestuur en bestuurlijke inrichting

In de visienota wordt ingegaan op de afspraken die bij aanvang van dit kabinet zijn gemaakt over de bestuurlijke opgaven. Deze afspraken zijn in de visienota nader uitgewerkt en geconcretiseerd.

Compacte en efficiënte overheid

Het kabinet wil in de komende periode de grondslagen leggen voor een compacte overheid: een krachtige, kleine en dienstverlenende overheid die slagvaardig kan opereren. Het realiseren van de compacte overheid impliceert veranderingen langs zes ontwikkelingslijnen, te weten: meer ruimte voor burgers en samenleving, minder regels en betere dienstverlening, verbetering informatiegebruik, een efficiëntere, slimmere bedrijfsvoering, een flexibeler arbeidsorganisatie van de overheidssectoren en een doelmatiger taakverdeling van de overheid. De visienota bestuur en bestuurlijke inrichting gaat in het bijzonder in op de laatstgenoemde ontwikkelingslijn: de doelmatige verdeling van de overheidstaak, oftewel het bestuur en de bestuurlijke inrichting van Nederland.

Een belangrijk vraagstuk heeft betrekking op de omvang van de overheid en de verdeling van taken en verantwoordelijkheden met de verschillende schaalniveaus van de verschillende functies van het bestuur. Een ander vraagstuk betreft de problematiek in de Randstad. De Randstad is de economische motor van Nederland en daarom is bestuurlijke vitaliteit daarvan wezenlijk voor economisch herstel en groei van het hele land. Er zijn extra inspanningen nodig om de Randstad blijvend bij de Europese economische top te houden.

Algemene inzet en aanpak kabinet

De inzet van het kabinet is om in de komende jaren de gebleken knelpunten weg te nemen. Het kabinet heeft daarbij geen bestuurlijke blauwdruk of een grootscheepse verbouwing van het huis van Thorbecke voor ogen. De structuur van de bestuurlijke inrichting ligt vast in de Grondwet. De bestuurlijke inrichting is niet het

doel, maar het middel; het gaat om het resultaat. Het kabinet kiest er bewust voor bij de noodzakelijke aanpassingen van de bestuurlijke inrichting waar mogelijk steeds de weg van de geleidelijkheid te bewandelen.

Datum

10 oktober 2011

Kenmerk

2011-2000447582

De aanpassing van de bestuurlijke inrichting van Nederland, zoals het kabinet die voor ogen staat, omvat de volgende onderdelen:

- **Een compacte overheid** –niet alleen bij het Rijk, maar ook bij medeoverheden. Het gaat daarbij zowel om de omvang als het functioneren van de overheid.
- **Een sobere bestuurlijke inrichting en bestuursorganen van beperkte omvang.** Het netwerk van bestuurlijke relaties moet worden vereenvoudigd en het aantal knooppunten beperkt. Uitgangspunt is een bestuurlijke inrichting die bestaat uit twee niveaus van algemeen bestuur naast het Rijk. Daartoe wordt de wettelijke regeling van deelgemeenteraden en van de WGR-plus ingetrokken. Daarnaast kan het aantal bestuurders fors worden verminderd. In het kader hiervan is onder andere een wetsvoorstel voor het verminderen van het aantal raadsleden in voorbereiding.
- **Duidelijke profielen van bestuurslagen.** In het kader van het streven naar een compacte en slagvaardige overheid is het zinvol om de samenhang tussen het handelen van verschillende bestuursorganen te versterken. Dat doet het kabinet door de verschillende soorten van bestuur een duidelijker profiel te geven. Hiertoe zijn inmiddels ook bestuurlijke afspraken gemaakt met gemeenten, provincies en waterschappen.
- **Decentralisatie en heldere verantwoordelijkheden.** Bij de verdeling van de publieke taken geldt het uitgangspunt: decentraal wat kan, centraal wat moet. In dat licht wordt een groot aantal verantwoordelijkheden overgedragen aan een andere bestuurslaag. Door de decentralisatie van taken worden de profielen van de verschillende bestuurslagen versterkt.
- **Bestuurlijke opschaling en herindeling.** Het kabinet ziet grootschalige herindeling niet als oplossing voor het schaalprobleem dat zich op sommige terreinen in de uitvoering van taken voordoet. Voor het kabinet blijft het uitgangspunt dat herindeling een geëigend instrument kan zijn. Het Beleidskader gemeentelijke herindeling is inmiddels in uw Kamer besproken.
- **Ondersteuning van de samenwerkingspraktijk en regionalisering.** Het kabinet wil de uitvoeringskracht van gemeenten vergroten door de huidige samenwerkingspraktijk te versterken en te verbeteren. Naast het spoor van gemeentelijke herindeling van onderop is er een tweede spoor; verbeterde vormen van intergemeentelijke samenwerking. Op de decentralisaties rond Werken naar vermogen en Jeugdzorg dienen gemeenten met een voorstel te komen voor een landsdekkende invulling van deze intergemeentelijke uitvoering, die ingaat met ingang van de decentralisatie. Verder zal een voorstel worden gedaan om de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) te wijzigen, om de (werking van) publiekrechtelijke samenwerking te verbeteren. Daarnaast wordt bekeken of het mogelijk is om de begrotingsprocedure van gemeenschappelijke regelingen aan te passen om gemeenteraden meer greep te geven op het vaststellen van de begroting.
- **Randstad.** Het kabinet wil dat gemeenten en de provincies in de Randstad tot een gezamenlijke werkwijze komen voor het verstedelijkte gebied. Het kabinet zet in op: een hechtere samenwerking tussen de gemeenten onderling en met de provincies en de opschaling van provincies in de Randstad en de realisering van een infrastructuurautoriteit op de vleugels van de Randstad. Het kabinet kiest daarbij voor een aanpak die aansluit bij reeds aanwezige dynamiek en zich bij voorrang richt op de meest urgente knelpunten.

- **Nieuwe vormen van betrokkenheid en burgerschap.** Er wordt ingezet op het versterken en verruimen van betrokken burgerschap. Het gaat dan om het vormen van zelfbeheer in wijken en dorpen van publieke voorzieningen of zelfbestuur bij het inrichten van de openbare ruimte.
- **EU-beleid en decentrale overheden.** Het *high level network on governance*, opgericht door Nederland, wordt versterkt. Nederland zal een werkagenda voor dit netwerk presenteren, waarmee een kopgroep van lidstaten namens het *network* een dialoog voert met de Commissie over nieuwe commissievoorstellen met gevolgen voor de medeoverheden.

Datum

10 oktober 2011

Kenmerk

2011-2000447582

Het kabinet streeft met deze maatregelen naar een bestuurlijke inrichting die uitgaat van de uitdaging om tegenstellingen met elkaar te verbinden. Een inrichting ordening en houvast biedt, die aansluit bij de economische en sociale dynamiek, die slagvaardig opereren mogelijk maakt en die tegelijk mensen en gemeenschappen tot hun recht laat komen. Uiteraard tegen de achtergrond dat deze visienota nader zal worden besproken in zowel de politiek als in de samenleving waarbij een aspect als politiek en maatschappelijk draagvlak een belangrijke rol speelt.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,

J.P.H. Donner